

INNOWACJA PEDAGOGICZNA

„POTRAFIĘ RATOWAĆ”

AUTORKI:

mgr Agnieszka Bernecka

mgr Jolanta Terlecka

KOSZALIN 2010r.

WSTĘP

W 2008 roku uczestniczyliśmy w kursie zorganizowanym przez Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy „Ratujemy i uczymy ratować”. Postanowiłyśmy podzielić się zdobytą wiedzą z gronem pedagogicznym naszej placówki, jak również wdrożyć ją w proces nauczania uczniów klas początkowych.

Program innowacyjny pod nazwą „Potrafię ratować” przeprowadzony zostanie , w Szkole Podstawowej nr 10 w Koszalinie, w klasie IIIa i Ib. Jego realizacja będzie trwała cały - rok szkolny 2010/2011. Zajęcia odbywać się będą raz w miesiącu.

Koszty i źródła finansowania działalności innowacyjnej pochodzą z darowizny WOŚP, która przekazała naszej placówce fantomy, płyty dvd, telefony, książeczki i dyplomy.

Innowacja opiera się na ogólnopolskim programie „Ratujemy i uczymy ratować” w ramach ww. fundacji.

OPIS ZASAD INNOWACJI

Wszyscy wiemy jak ważna i potrzebna w życiu jest umiejętność udzielania pierwszej pomocy. Każdy człowiek może nauczyć się podstawowych zasad udzielania pierwszej pomocy, gdyż w rzeczywistości są to bardzo proste czynności. Jednak od tego, czy znajdzie się ktoś, kto je prawidłowo wykona, może zależeć czyjeś życie. Ważne jest też, aby działać sprawnie, zachowując spokój i opanowanie. W programach szkolnych brakuje treści, które już najmłodsze dzieci przygotowują do umiejętności udzielania pomocy osobie poszkodowanej. Założeniem programu jest nauczenie dziecka 8 - 10-cio letniego udzielania i wzywania pomocy. Biorąc pod uwagę, że każde dziecko to dzielny mały człowiek, który może pomóc ratować życie, jako dorosły członek społeczeństwa, na pewno będzie wiedział, co robić.

CELE INNOWACJI

Cele ogólne:

- zapoznanie uczniów z podstawową wiedzą z zakresu udzielania pierwszej pomocy i numerami telefonów służb ratowniczych w Polsce oraz kształtowania postawy wyrażającej się w gotowości niesienia pomocy innym;
- kształcenie odpowiednich postaw społeczno-moralnych uczniów wobec napotkanej sytuacji zagrożenia życia i zdrowia własnego oraz innych;

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji programu uczeń powinien:

- znać podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy w sytuacjach zagrożenia zdrowia lub życia,
- wykonywać wszystkie czynności składające się na łańcuch przeżycia,
- pamiętać numery telefonów służb ratunkowych działających na terenie naszego kraju,
- w prawidłowy sposób przeprowadzać rozmowy z dyspozytorem pogotowia.
- znać bezpieczne sposoby udzielania pomocy przedmedycznej,
- aktywnie uczestniczyć w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych, rozwijających wiedzę i umiejętności.

Ponadto uczeń powinien mieć ukształtowaną społecznie akceptowaną postawę wyrażającą się w :

- gotowości niesienia pomocy innym,
- poczuciu odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych osób.

ZASADY INNOWACJI

Program realizowany będzie od października do maja w trakcie dodatkowych spotkań pozalekcyjnych, w ramach zajęć - godziny dla ucznia. Zajęcia odbywały się będą raz w miesiącu przez 45 minut. Uczestniczyć w nich będą dzieci w młodszym wieku szkolnym, uczniowie jednej klasy.

Pierwsze spotkania obejmować będą zagadnienia dotyczące:

- umiejętności korzystania z telefonów alarmowych,
- poznania podstawowego słownictwa (poszkodowany, ratownik),
- poznania łańcucha przeżycia.

Następne spotkania dotyczyć będą umiejętności oceniania sytuacji, a uczniowie poprzez ćwiczenia praktyczne uczyć się będą jak należy udzielać pierwszej pomocy.

Nauczyciele realizujący program ukończyli szkolenie w ramach programu WOŚP „Ratujemy i uczymy ratować”. W realizowanym programie opierać się będą na własnych umiejętnościach wspieranych literaturą oraz płytami szkoleniowymi z zakresu udzielania pierwszej pomocy.

Zajęcia odbywać się będą w sali lekcyjnej. Podczas ćwiczeń praktycznych wykorzystane zostaną fantomy do resuscytacji, wykonane przez uczniów telefony, materiały opatrunkowe oraz film DVD pt. „Doktor Kręciołek”, plansze demonstracyjne, schematy, kolorowanki, krzyżówki i balony.

W czerwcu po zakończeniu rocznego cyklu tematów uczniowie uczestniczyć będą w konkursie wiedzy połączonym z rozdaniem dyplomów „Potrafię ratować”.

EWALUACJA PROGRAMU

W celu ewaluacji programu edukacyjnego wykorzystano następujące narzędzia:

1. Testy wiadomości z zakresu udzielania 1 pomocy
2. Konkurs wiedzy na temat udzielania 1 pomocy
3. Kwestionariusz ankiety dla dzieci

Ad. 1

Po zakończeniu cyklu przeprowadzony zostanie test (jednokrotnego wyboru) wiadomości teoretycznych, jakie dzieci uzyskały z zakresu 1 pomocy. Uczniowie, którzy otrzymają największą liczbę punktów przystąpią do drugiego etapu - konkursu umiejętności udzielania I pomocy. Wszystkie dzieci otrzymają dyplomy - certyfikaty ukończenia programu „ Potrafię ratować”.

TEST WIADOMOŚCI Z ZAKRESU UDZIELANIA I POMOCY

1. Łańcuch przeżycia to:

- a) Prawidłowa kolejność czynności, które należy wykonać, aby zwiększyć szanse skutecznej pomocy.
- b) Składanie sobie nawzajem dobrych życzeń.
- c) Ozdoba noszona przez kobiety.

2. Udzielając pomocy musisz pamiętać o :

- a) Umyciu rąk.
- b) Bezpieczeństwie.
- c) Uśmiechu.

3. Sprawdzając, czy osoba jest przytomna musisz:

- a) Potrząsnąć ją za ramiona i spytać czy coś się stało.
- b) Pogłaskać po twarzy i połaskotać.
- c) Oblać ją zimną wodą.

4. Wypisz znane Ci numery alarmowe:

- a)
- b)
- c).....

5. Sprawdzając oddech stosujesz zasadę:

- a) Dotykam-słyszę.
- b) Widzę - liczę - dotykam.
- c) Słyszę - czuję - widzę.

6. Do ilu musisz policzyć sprawdzając oddech?

- a) Do 20
- b) Do 10
- c) Do 3

7. Co to jest resuscytacja:

- a) Oddechy ratownicze
- b) Uciski klatki piersiowej
- c) Oddechy ratownicze i uciski klatki piersiowej

8. Resuscytację możemy ćwiczyć tylko na:

- a) Koledze z klasy
- b) Manekinie
- c) Rodzicach

9. Poparzoną ranę należy:

- a) Wysuszyć
- b) Polać bieżącą zimną wodą
- c) Posmarować kremem z filtrem,

Ad. 2.

Po ostatnich zajęciach w maju przeprowadzony zostanie konkurs praktycznych umiejętności udzielania I pomocy. Dzieci po wcześniejszych eliminacjach (test) wykazać się będą musiały umiejętnościami zdobytymi podczas udziału w przedstawionym programie. Komisja konkursowa zwracać będzie szczególną uwagę na to czy uczeń potrafi:

- zadbać o swoje bezpieczeństwo w czasie gdy zaczyna kogoś ratować
- wezwać pomoc
- prawidłowo ocenić stan przytomności poszkodowanego
- udrożnić drogi oddechowe
- ocenić czy zachowany jest oddech
- ułożyć poszkodowanego w pozycji bocznej ustalonej
- wykonać prawidłowo oddechy ratownicze (na manekinie)
- wykonać uciski klatki piersiowej (na manekinie)
- opatrzyć ranę u poszkodowanego

W konkursie zostaną wyłonieni zwycięzcy, którzy otrzymają nagrody i dyplomy.

Wyniki ewaluacji przedstawione zostaną na posiedzeniu rady pedagogicznej.

Konspekt do zajęć wychowawczych – Ratujemy i uczymy ratować

Cele;

- uczeń zna zasady udzielania I pomocy,
- potrafi zmierzyć tętno i oddech,
- uczeń zna pojęcie reanimacja, resuscytacja,
- pamięta numery alarmowe,
- potrafi właściwie się zachować, gdy ktoś potrzebuje pomocy,
- umie współdziałać w grupie.

Metody pracy;

pogadanka, dyskusja, prezentacja, ćwiczenia praktyczne.

Formy pracy: indywidualna, grupowa.

Czas zajęć; 45 min.

Środki dydaktyczne;

Podręcznik do nauki I pomocy, fantom, płyta CD - pomoce z programu
RATUJEMY I UCZYMY RATOWAĆ, zegarek, koc.

Przebieg zajęć;

1. Powitanie uczniów, zapoznanie z tematem zajęć. Nauczycielka pyta dzieci co wiedzą o I pomocy przed medycznej. Wyjaśnienie pojęć reanimacja i resuscytacja.

Reanimacja (ożywianie, resuscytacja) oznacza połączone zabiegi, które stosuje się w celu przywrócenia lub skutecznego zastąpienia podstawowych funkcji życiowych (oddychania), i akcji serca) oraz przywrócenia świadomości. Należy podkreślić, że o ile w stosunku do

zabiegów używa się zamiennie wszystkich wymienionych powyżej określeń, to w opisie stanu chorego odróżnia się stan "zresuscytowania" i stan "zreanimowania". Określenie "chory zresuscytuowany" oznacza osobę, której przywrócono (lub skutecznie zastąpiono) podstawowe funkcje życiowe, ale która nie odzyskała przytomności. „Chory zreanimowany”, to osoba, u której oprócz resuscytacji nastąpił też powrót świadomości.

2.Część właściwa:

Zapoznanie uczniów ze sposobem pomiaru oddechu i tętna- ćwiczenia praktyczne w parach.

Puls jest zjawiskiem rytmicznego wypełniania się naczyń krwionośnych pod wpływem pracy serca. Jest najprostszym sposobem kontroli pracy serca i pośrednio - całego układu krążenia. Najczęściej pomiar tętna jest wykonywany w okolicach nadgarstka w końcowej części tętnicy promieniowej. Badanie powinno być wykonane dwoma lub trzema palcami, ułożonymi prostopadle do osi długiej przedramienia.

Jeśli wykonujemy badanie w warunkach zagrożenia życia lepiej to robić korzystając z tętnicy szyjnej lub udowej. Mierzymy ilość uderzeń przez 30 sekund i mnożymy przez dwa. Prawidłowy wynik pomiaru tętna zależy

od wieku i stanu ogólnego organizmu. W przypadku tętna spoczynkowego (czyli przynajmniej po upływie 10 minut od ostatniego wysiłku fizycznego) prawidłową wartość podaje poniższa tabelka:

Wiek/Tętno

(liczba uderzeń/minutę)

Niemowlęta (do ukończenia 1 roku życia)

100-160

Dzieci poniżej 10 roku życia

60- 140

Dzieci starsze i dorośli

60-100

Częstość oddechów w stanie spoczynkowym wynosi 16-20 na minutę. U dzieci jest większa. Mierzymy obserwując klatkę piersiową i słuchając oddechów.

Schemat udzielania pomocy (pogadanka, pokaz):

- bezpieczeństwo,
- sprawdzenie przytomności,
- wezwanie pomocy,
- sprawdzenie oddechu,
- pozycja boczna,
- oddech ratowniczy, uciskanie klatki piersiowej.

Zawsze pamiętamy o bezpieczeństwie własnym i osoby poszkodowanej, sprawdzamy czy nie ma szkieł, kabli z prądem czy nie nadjeżdża samochód. Mówimy do osoby poszkodowanej, dotykamy jej, jeśli nie reaguje tzn. że jest nieprzytomna. Wzywamy na pomoc osoby znajdujące się w pobliżu oraz dzwonimy pod numer 112. Sprawdzamy oddech i tętno w sposób opisany powyżej, jeśli osoba oddycha układamy ja w pozycji bocznej, gdy nie oddycha przystępujemy do ratowania

(oddech ratowniczy, uciskanie klatki piersiowej). Właściwego wykonania masażu nie można nauczyć się tylko z książki (nie wolno reanimacji ćwiczyć na żywych ludziach, gdyż może to spowodować ich zgon z powodu zaburzenia pracy serca). Poniższy tekst jest tylko przypomnieniem dla osób mających możliwość przećwiczenia czynności reanimacyjnych na przeznaczonym do tego celu manekinie - fantomie. Podczas reanimacji chory leży na plecach, na twardym, nieelastycznym podłożu (w przypadku kobiet w zaawansowanej ciąży podkładamy klin pod jej prawy bok - aby nie utrudniać dopływu krwi do płodu). Zaczynamy od odgięciu głowy do tyłu i dwukrotnym wdmuchnięciu powietrza do płuc. Na wybranym miejscu (dwa palce powyżej dolnego końca mostka) kładzie się dłoń, przy czym palce powinny być odgięte ku górze, by nie dotykać klatki

piersiowej. Drugą dłoń kładziemy na grzbiet dolnej ręki. Ramiona muszą znajdować się w pozycji prostopadłej do klatki piersiowej. Przy wyprostowanych łokciach, na zasadzie dźwigni, naciskamy na mostek wgłębiając go na 4-5 cm w kierunku kręgosłupa z częstotliwością około 100 razy na minutę. Siła uciskania powinna wynikać z przeniesienia masy ciała ratującego, a nie z pracy jego mięśni. W ten sposób oszczędza się siły przy długotrwałej akcji reanimacyjnej i zapewnia wywieranie prostopadłego nacisku. Co czwarty cykl sprawdzamy tętno i oddech. W przypadku dziecka masaż serca wykonujemy jedną ręką a u niemowlaka - dwoma palcami.

3. Ćwiczenia w parach oraz z wykorzystaniem fantomu:

- ułożenia w pozycji bezpiecznej ustalonej,
- wykonania oddechu ratowniczego, ucisku klatki piersiowej.

4. Podsumowanie zajęć:

nauczyciel zadaje pytania dotyczące tematu przeprowadzonych zajęć, uczniowie na zakończenie oglądają film o udzielaniu I pomocy.

SCENARIUSZ ZAJĘĆ

TEMAT: 1 POMOC W PRZYPADKU POPARZEŃ

CEL GŁÓWNY:

- umiejętność udzielania pierwszej pomocy poparzonemu lub

CELE SZCZEGÓŁOWE (uczeń powinien):

- unikać zagrożeń pożarowych
- wymienić miejsce szczególnie narażone na poparzenia
- wymienić rodzaje poparzeń
- umiejętnie postępować w sytuacjach trudnych

METODY:

- rozmowa kierowana
- działań praktycznych
- oglądowa
- aktywizująca - śnieżnej kuli

FORMY PRACY:

- zbiorowa jednolita
- grupowa zróżnicowana
- indywidualna jednolita

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- karteczki samoprzylepne, ołówki, kartki A3 z numerami alarmowymi, wycinanki, klej
- wiersz J. Brzechwy pt. „Pali się”.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Rozmowa w kręgu według pytań nauczyciela:

- a) Jakie mogą być przyczyny wybuchu pożaru?
- b) W jaki sposób możemy unikać wzniesienia ognia?
- c) Jak należy postępować w przypadku zauważenia pożaru?
- d) Czy słońce bywa niebezpieczne?
- e) Co możemy zrobić, aby uchronić ciało od poparzeń?
- f) Co to jest filtr słoneczny?

2. Wysłuchanie wiersza J. Brzechwy pt. „Pali się”.

3. Rozmowa kierowana na temat wysłuchanego wiersza:

- a) Kogo ugryzła mucha?
- b) Co zobaczył strażak stojący na wieży?
- c) Jakie przeszkody napotkali strażacy?
- d) Co zrobili strażacy po ugaszeniu pożaru?

4. Próba odpowiedzi na pytanie „Co to jest poparzenie?”

- a) Metoda śnieżnej kuli
- b) Zapisanie na tablicy wspólnej definicji

5. Omówienie zasad udzielania I pomocy w przypadku poparzeń.

6. Wykonanie pracy plastycznej w grupach, wyklejanie numerów telefonów alarmowych: 998 straż pożarna, 999 pogotowie ratunkowe, 112 numer alarmowy.

7. Prezentacja prac.